Innledning 4 desember – Anna Bjørshol, avdelingsdirektør Bufdir.

- Det er en glede at så mange har kommet for å markere FNs internasjonale dag for personer med nedsatt funksjonsevne som vi i år feirer i dag 4. desember fordi 3. desember var i går søndag.
- Bufdir arrangerer denne dagen i samarbeid med FFO, SAFO og Unge funksjonshemmede. Interesseorganisasjonene har gitt gode og viktige innspill til programmet. Det setter vi stor pris på!
- I tillegg til politisk ledelse, vil både ombud, forskere, interesseorganisasjonene og aktører fra praksisfeltet sette sitt preg på dagen
- Vi vil også senere i dag (via forskere fra Høgskolen i Borås) få høre mer om skoler i Essunga kommune i Sverige som har lykkes særskilt godt med å skape god faglig og sosial inkludering. Det blir spennende å høre mer om hva slags tiltak disse skolene har valgt å iverksette for å få dette til!
- Denne dagen er og skal være en festdag! Vi ønsker å se på hva som skal til for å skape gode skole og utdanningsløp for personer med nedsatt funksjonsevne. Samtidig er det mange utfordringer å ta tak i når det gjelder skole, utdanning og overgang til arbeid. Vi vet at funksjonshemmede segregeres tidlig i skolen. Bufdirs levekårsstatistikk viser at så mye som 3 av 4 elever har spesialundervisning utenfor ordinær klasse og 80 % av grunnskolene er ikke tilgjengelige for bevegelseshemmede.
- Kun 43% av personer med nedsatt funksjonsevne er i arbeid mot 73% i befolkningen for øvrig. Mange har kun grunnskole som høyeste utdanning, noe som minsker mulighetene for å være i arbeid betraktelig. Samtidig teller høyere utdanning mer for funksjonshemmede enn andre. Funksjonshemmede har bl.a. 4,5 ganger høyere sjanse for å være i arbeid dersom de har høyere utdanning.
- CRPD og Barnekonvensjonen er løftet særskilt på denne dagen. Det er viktig å ha fokus på artiklene i konvensjonene som gjelder barn, skole og utdanning. Vi må sørge for at konvensjonene etterleves i det virkelige liv!
- Vi har i denne konferansen valgt å se på hele skoleløpet dvs. hvordan skape faglig og sosial inkludering fra barnehage og til og med overgangen til arbeid.
- For å unngå «utenforskap» må vi inkludere helt fra starten av dvs. fra barnehagealder. Vellykket inkludering på ett steg kan bidra til vellykket inkludering på neste steg i skole- og utdanningsløpet
- Bufdir jobber sektorovergripende, og i denne sammenhengen snakker vi om områdene nedsatt funksjonsevne og oppvekst. Bufdir skal både hente inn kunnskap og være pådrivere for å skape gode levekår og likestilling for personer med nedsatt funksjonsevne på alle livsområder – også skole – og utdanning som har så avgjørende betydning for om man lykkes med å komme inn i arbeidslivet og på andre arenaer i livet.
- Bufdir har for tiden flere prosjekter som berører skole og utdanningsløp for personer med nedsatt funksjonsevne og samarbeider tett med Utdanningsdirektoratet når det gjelder flere av disse prosjektene. Det er viktig med sektorsamarbeid hvis vi skal lykkes med å skape gode skole- og utdanningsløp.
- FOU prosjekt: Veikart for et universelt utformet samfunn.

- Konkrete forslag til tiltak som blir tidfestet som delmål/ milepæler, eksempelsvis i 2020, 2025, 2030. Det første veikartet fokuserer på oppgradering av fysisk tilgjengelighet i grunnskolen. Sterk brukermedvirkning i prosjektet
- FOU prosjekt: Fysiske barrierer for høyere utdanning.
- Ser på funksjonshemmende barrierer i høyere utdanning og kartlegger faktorer som påvirker valg av studiested. Universitetet, studentbolig, andre studentarenaer, inneklima, lys og lydforhold
- Bufdir deltar også i flere arbeidsgrupper grupper innenfor 0- 24 samarbeidet som skal utarbeide tiltak for at flere barn, elever og studenter med nedsatt funksjonsevne skal klare å gjennomføre og fullføre sine skole – og utdanningsløp.
- Nettside: Rettigheter til personer med utviklingshemming - for kommuneansatte, men også pårørende og utviklingshemmede. Her er rettigheter når det gjelder skole og utdanning ett av flere tema.
- Oppdrag om å implementere CRPD i kommunene. Håper dette bl.a. skal bidra til mer inkluderende skoler